

Stephanie Krueger
Czeska Narodowa Biblioteka Techniczna (Národní technická knihovna,
NTK), Praga, Czechy
Dział Strategii i Rozwoju, starszy konsultant

Motto zawodowe:
Wyjaśniaj i inspiruj

Katarzyna Szafińska-Watras
Biblioteka Politechniki Wrocławskiej
katarzyna.szafinska@pwr.edu.pl

Knihovna s nápadem¹, czyli z wizytą u czeskich sąsiadów² Knihovna s nápadem, a visit to Czech neighbors³

Słowa kluczowe: biblioteka akademicka, współpraca, środowisko akademickie, Czechy

Wstęp

Tematem przewodnim wakacyjnego numeru „Biuletynu EBIB” są rozmowy z bibliotekarzami z zagranicznych ośrodków. Było to dla mnie doskonałą okazją do odświeżenia kontaktów z Narodową Biblioteką Techniczną w Pradze (Národní technická knihovna, NTK). W 2016 r., w ramach stażu Erasmus, miałam przyjemność poznać Stephanie Krueger, która pracowała wówczas w biurze do spraw usług akademickich i opiekowała się uczestnikami programu. Jej oddanie i życzliwość sprawiły, że mimo początkowych obaw (był to mój pierwszy staż zagraniczny) czułam się w bibliotece bardzo dobrze.

Poza ogromnym urokiem osobistym, Stephanie cechuje też niezwykle profesjonalizm i zaangażowanie w pracę, dlatego uznałam, że warto poznać jej spostrzeżenia na temat kierunku rozwoju bibliotek akademickich i wyzwań, które przed nimi stoją. Jako osoba mieszkająca od kilku lat w Czechach zdążyła dość dobrze poznać tamtejsze realia, a jednocześnie może korzystać z doświadczeń zdobytych w Stanach Zjednoczonych, które dziś, będąc pracownikiem Działu Strategii i Rozwoju, ma szansę przekuć w praktycznie rozwiązania. Warto dodać, że już samo funkcjonowanie takiego działu w strukturach bibliotecznych jest dość rzadko spotykane i jednocześnie sugeruje, że biblioteka wychodzi poza tradycyjnie przyjęte ramy, strukturę i zakresy działania.

Mimo wielu obowiązków, Stephanie bez wahania zgodziła się znaleźć czas i opowiedzieć o organizacji, planach rozwojowych i codziennej pracy w swojej bibliotece.

¹ Biblioteka z pomysłem, tłum. z jęz. czeskiego.

² Wywiad został przeprowadzony pisemnie w języku angielskim. Za zgodą rozmówczyni pozwoliłam sobie na swobodę w tłumaczeniu tekstu, nie naruszając przy tym jego wartości merytorycznej, a jedynie ingerując w kompozycję wywiadu. Załączona dodatkowo angielska wersja tekstu jest w pełni oryginalna.

³ English version of the interview is available after Polish version.

Katarzyna Szafińska-Watras: Na początek przyjrzyjmy się bliżej profilowi biblioteki, w której pracujesz. Narodowa Biblioteka Techniczna jest największą i zarazem najstarszą biblioteką zapewniającą dostęp do literatury naukowej i technicznej w Czechach. Czy mogłabyś opowiedzieć nam więcej na temat jej historii, zbiorów, użytkowników?

Stephanie Krueger: Historia biblioteki sięga 1718 r. Jej załóżek stworzyły książki ze zbioru należącego do Christiana Willenberga (1655–1731), pierwszego profesora stanowego na ziemiach czeskich. Przez kolejne lata księgozbiór rozrastał się już jako część Stanowej Szkoły Technologicznej (poprzednika dzisiejszej Politechniki Czeskiej w Pradze). Wówczas bibliotekę i szkołę przeniesiono do pojezuickiego budynku Seminarium Duchownego św. Wacława.

W 1806 r. szkołę oficjalnie przekształcono w Instytut Politechniczny, który następnie w 1869 r. podzielono na dwie odrębne części: politechnikę czeską i niemiecką. Biblioteka służyła studentom i uczonym obu jednostek aż do 1945 r., kiedy to instytut niemiecki został zamknięty. Od maja 1935 r. do września 2009 r. biblioteka miała swoją siedzibę we wschodnim skrzydle słynnego budynku [Clementinum](#)⁴ (obecnie mieści się tam Czeska Biblioteka Narodowa).

K.S-W.: Przez lata księgozbiór był wielokrotnie przenoszony. Możliwości lokalowe Clementinum z czasem również okazały się niewystarczające.

S.K.: Budynek, w którym dziś znajduje się NTK to miejsce idealne do rozwijania umysłu i ducha. Został zaprojektowany tak, aby pomieścić ponad 1,7 mln woluminów w magazynach i kolejnych 500 tys. w otwartym dostępie.

K.S-W.: Zapewniacie też przestrzeń do nauki i do relaksu.

S.K.: Użytkownicy znajdą tu 1322 miejsca do nauki, 29 kabin do pracy indywidualnej, 18 sal do nauki zespołowej. Jest także sala do nauki po godzinach, czynna całą dobę oraz kawiarnia, galeria, księgarnia i 562 miejsca do odpoczynku. W 2017 r. biblioteka miała 31 453 zarejestrowanych użytkowników (20 326 studentów z kilku instytucji, w tym Politechniki Czeskiej i Uniwersytetu Chemii i Technologii w Pradze). W tym samym roku odwiedziły nas ponad dwa miliony osób.

NTK jest również twórcą i realizatorem [CzechELib](#), projektu, którego misją jest stworzenie jak najlepszych warunków dostępu do elektronicznych zasobów informacyjnych dla instytucji członkowskich. CzechELib jest współfinansowany przez Unię Europejską oraz Ministerstwo Szkolnictwa, Młodzieży i Sportu Czech.

K.S-W.: Zostańmy jeszcze chwilę przy temacie nowej siedziby. NTK od 2009 r. znajduje się w pięknym, nowoczesnym budynku. Jego architektura przyciąga uwagę i jest naprawdę wyjątkowa. Kto go zaprojektował?

S.K.: Dyrektor NTK, inż. Martin Svoboda, który jest członkiem zarządu LIBER (Liga Europejskich Bibliotek Naukowych), a w ramach tego stowarzyszenia również grupy

⁴ Wszystkie odesłania do stron internetowych przedstawiają wersję aktualną w dn. 16.06.2019 r.

Architecture Group (LAG), wraz z praskim studiem Projektil Architekti (Roman Brychta, Adam Halíř, Ondřej Hofmeister, Petr Lešek), odegrał kluczową rolę w pracach nad nowoczesnym projektem budynku. W projektowaniu wnętrza brała udział firma Hipposdesign (R. Babák, O. Tobola). Według architektów koncepcja wnętrza miała wyrażać *otwartość i życzliwość współczesnej instytucji* [...]. *Główną zasadą projektowania wnętrza [była] współpraca i wzajemne oddziaływanie*⁵.

K.S-W.: Czy odbywały się konsultacje z pracownikami biblioteki?

S.K.: Tak, zdanie pracowników biblioteki również było brane pod uwagę w trakcie całego procesu projektowania.

K.S-W.: Kiedy odwiedziłam NTK, zwróciłam uwagę, jak wiele jest tam udogodnień dla użytkowników. Wspomniałaś już wcześniej o pokojach do pracy indywidualnej i zespołowej, kawiarni czy galerii, ale jest ich znacznie więcej. Odniosłam wrażenie, że studenci bardzo chętnie z nich korzystają.

S.K.: Wszystkie wnętrza wpisują się w wyżej wymienione koncepcje otwartości i życzliwości; prawdą jest, że studenci czują się w bibliotece bardzo komfortowo i znajdują tu przestrzeń, którą mogą traktować jak substytut „domu z dala od domu”.

Nasza biblioteka jest miejscem, w którym studenci i wszyscy mieszkańcy mogą spotykać się ze sobą, uczyć się i odpoczywać między zajęciami. Według architektów część mebli została celowo zaprojektowana w taki sposób, *aby dać użytkownikom poczucie swobody umysłu*⁶. Szczególnie docenianym przez użytkowników udogodnieniem jest niczym nieograniczona możliwość jedzenia i picia, a na większości pięter znajdują się automaty z jedzeniem.

K.S-W.: Zauważyłam również automaty, w których można zakupić podstawowe artykuły papiernicze, a nawet zatyczki do uszu! Niedługo będziecie świętować okrągłą rocznicę otwarcia budynku dla użytkowników.

S.K.: Tak, mija dziesięć lat od otwarcia nowej siedziby. Przy tej okazji we wrześniu zostanie udostępniona specjalna sala wykładowa przeznaczona dla młodych naukowców i profesorów. Ta autonomiczna przestrzeń da im nowe możliwości wymiany myśli. Jesteśmy bardzo podekscytowani tym przedsięwzięciem i mamy nadzieję, że umożliwi to naukowcom odnalezienie swojego miejsca w bibliotece.

K.S-W.: W bibliotece odbywają się również liczne wydarzenia naukowe i kulturalne, takie jak konferencje, wykłady, szkolenia, a także pokazy filmowe, wystawy i koncerty. Czy możesz nam powiedzieć coś więcej na ten temat?

S.K.: Zawsze zakładano, że NTK będzie odgrywać istotną rolę w strukturze społecznej kampusu technologicznego Dejvice, a także w dzielnicy miejskiej Praga 6, największej dzielnicy w Pradze. Będąc w centrum kampusu, biblioteka jest naturalnym centrum wszystkich rodzajów działalności kulturalnej. Stworzyliśmy inicjatywę Kampus Dejvice

⁵ *National Technical Library in Prague / Projektil Architekti* [online]. [Dostęp 24.05.2019]. Dostępny w: <https://www.archdaily.com/29600/national-technical-library-in-prague-projektil-architekti>.

⁶ Tamże.

w 2015 r., aby połączyć członków społeczności (chodzi głównie o Politechnikę Czeską w Pradze, Wydział Teologii Katolickiej Uniwersytetu Karola w Pradze, mieszkańców dzielnicy Praga 6, Instytut Chemii Organicznej i Biochemii Czeskiej Akademii Nauk, NTK oraz Uniwersytet Chemii i Technologii) w celu koordynacji różnych działań. Biblioteka jest również siedzibą filii Biblioteki Miejskiej w Pradze i Galerii NTK, w której odbywają się wystawy poświęcone związkom sztuki współczesnej, technologii i architektury.

K.S-W.: Prowadzicie też szkolenia skierowane do różnych grup użytkowników.

S.K.: Jeśli chodzi o wykłady akademickie i sesje szkoleniowe, biblioteka jest dumna ze swoich usług zorientowanych na użytkownika, a nasz zespół oferuje zaplanowane konsultacje, konsultacje typu walk-in oraz wiele kursów i warsztatów. Obecnie koncentrujemy się na przygotowaniu uczniów szkół średnich do studiów, podnoszeniu umiejętności niezbędnych podczas nauki, jak np. pisanie prac dyplomowych, uruchomiliśmy także kurs pod nazwą Communicating research in English dla osób chcących pisać prace naukowe w języku angielskim. Opracowujemy zajęcia w oparciu o oceny uczestników i staramy się być elastyczni w reagowaniu na ich potrzeby.

Ponieważ biblioteka posiada centrum konferencyjne, jest gospodarzem wielu konferencji zewnętrznych, również o znaczeniu międzynarodowym, takich jak ELAG 2018. W październiku tego roku będziemy gościć 16. konferencję IFLA ILDS.

K.S-W.: Działacie na bardzo wielu płaszczyznach.

S.K.: Aby w pełni zrozumieć zakres działań odbywających się w NTK, zachęcam do odwiedzenia naszej [strony poświęconej wydarzeniom](#) oraz zajrzenia do archiwum z poprzednich lat.

K.S-W.: Zatrzymajmy się na chwilę przy kwestiach organizacyjnych. Jaka jest struktura biblioteki?

S.K.: Chociaż struktura organizacyjna biblioteki została udoskonalona w ciągu ostatniej dekady, jest ona nadal dość tradycyjna w swojej koncepcji. Moim osobistym zdaniem biblioteki na całym świecie powinny stać się jeszcze bardziej elastyczne w sposobie, w jaki same się kształtują, dotyczy to również NTK. W centrum uwagi powinny stawiać sprawnie działające, dopasowane do potrzeb użytkowników usługi, nie zaś utrzymanie tradycyjnych rozwiązań.

Obawiam się, że w ciągu 10 lat wiele tradycyjnych bibliotek akademickich na całym świecie, nie tylko w Czechach, zostanie zamkniętych z powodu zdezaktualizowanych usług. Rozbieżność między potrzebami użytkowników akademickich a bibliotekami się poszerza, zwłaszcza pod względem usług dla najlepszych badaczy. Jeśli to się nie zmieni, następne pokolenie profesorów nie będzie zwolennikami bibliotek – wielu z nich już teraz patrzy na taką instytucję z podejrzliwością, ponieważ ich potrzeby nie są zaspokajane.

K.S-W.: Jak wygląda wasza współpraca z innymi bibliotekami?

S.K.: CzechELib jest bardzo zaangażowany w społeczność członkowską, która obejmuje czeskie uniwersytety, instytucje badawcze, biblioteki publiczne i nie tylko. Nasza biblioteka

prowadzi między innymi Czeskie Narodowe Centrum ISSN, Wirtualną Fonotekę Narodową, Tech Subject Heading System (PSH), Narodowe Repozytorium Szarej Literatury oraz platformę wymiany zbiorów VPK.

Na arenie międzynarodowej dyrektor Svoboda jest członkiem wspomnianego wcześniej stowarzyszenia LIBER i uczestniczył w Komitecie programowym ELAG oraz w Komitecie redakcyjnym czasopisma „Journal of Documentation”.

Biblioteka jest również aktywna w IFLA i będzie gospodarzem 16. konferencji IFLA ILDS w październiku tego roku (zasiadam w stałym Komitecie IFLA DDRS). Od kilku lat współpracuję jako autor w „Evidence Based Information and Library Practice” (EBLIP), a 1 czerwca dołączę do zespołu redakcyjnego jako zastępca redaktora. Chcielibyśmy być też bardziej aktywni w IATUL (International Association of University Libraries).

NTK regularnie przyjmuje stażystów z różnych dziedzin (nie tylko bibliotekarstwa) z wielu krajów. Gościmy też pracowników uczestniczących w programie Erasmus, dzięki któremu poznałam również Ciebie!

K.S-W.: Czy realizujecie teraz jakieś projekty, o których chciałabys powiedzieć?

S.K.: W swojej pracy jestem najbardziej związana z Działem Usług, dlatego skupię się na dwóch kluczowych projektach, którymi zajmujemy się w tym roku. Pierwszy z nich to ciągła ocena tego, jak nasi użytkownicy korzystają z przestrzeni bibliotecznych. Okazuje się, że w okresach szczytowych (np. przed egzaminami) NTK odwiedza tak wiele osób, że regularnie dostajemy sygnały o braku wolnych miejsc siedzących. Ze względu na te problemy, chcemy przeprojektować przestrzeń w taki sposób, żeby mogła być optymalnie wykorzystana przez użytkowników, szczególnie w okresach wzmożonego ruchu.

Drugim jest wspomniany wyżej Faculty Lounge, sala dla pracowników naukowych, której otwarcie planujemy na jesień tego roku. Musimy zrobić więcej, aby promować i udoskonalać nasze usługi dla młodych badaczy i profesorów z różnych instytucji, które obsługujemy, a mamy nadzieję, że posiadanie przestrzeni przeznaczonej specjalnie dla nich, zwiększy ich zaangażowanie i zainspiruje do dalszej współpracy. Informacja zwrotna, co jeszcze biblioteka mogłaby dla nich zrobić, jest dla nas bardzo ważna.

K.S-W.: Czy jest jakaś ścieżka kariery dla bibliotekarza w Twojej instytucji?

S.K.: Trudno mówić o ścieżce kariery dla bibliotekarzy w NTK. Dla młodych i utalentowanych pracowników stworzyliśmy nowe stanowiska kierownicze, aby umożliwić im zdobycie doświadczenia w zarządzaniu zespołem. Jestem z tego dumna. Tak naprawdę jestem też bardzo dumna, że na początku roku przekazałam moje poprzednie stanowisko kierownicze młodszemu koledze.

Jednak od czasu przybycia do NTK nie udało mi się zainicjować stworzenia formalnego systemu awansów akademickich, podobnego do tego, jaki istnieje w Stanach Zjednoczonych. To wielka szkoda, ponieważ oznacza, że dla wielu pracowników brakuje odpowiedniej motywacji do osiągnięcia lepszych wyników.

K.S-W.: Czy NTK korzysta z oceny pracowników? Jakie są jej wymagania i procedury?

S.K.: Tak, byliśmy w stanie wdrożyć ocenę wydajności co sześć miesięcy w Dziale Obsługi Użytkownika, która okazała się niezwykle pomocna w ustalaniu premii dla pracowników. Mamy też standardową ankietę internetową, zawierającą pytania dotyczące wyników pracy, osiągnięć i zadowolenia z bezpośrednich przełożonych. Mój kolega Sasha Skenderija i ja przywieźliśmy ten pomysł ze Stanów Zjednoczonych. Dla większości pracowników takie ankiety są pozytywnym doświadczeniem.

K.S-W.: Co uznajesz za największe wyzwanie w swojej pracy?

S.K.: Obecnie największym wyzwaniem dla mnie jest inspirowanie moich młodszych kolegów do dalszego rozwoju naukowego. Ze względu na brak ujednoczonej procedury awansów i brak programów kształcenia ustawicznego na uniwersytetach, pracownicy nie są zachęcani do podejmowania nowych wyzwań i ciągłego podnoszenia swoich kwalifikacji. Szczególnie mam tu na myśli umiejętności techniczne i naukowe w zakresie publikowania i prowadzenia badań. Rozumiem to, ale chciałbym móc przekazać moim kolegom, jak ekscytujący jest ciągły rozwój intelektualny.

Wyzwaniem jest także dążenie do większej równości płci w miejscu pracy.

K.S-W.: Jak w Czechach jest postrzegany zawód bibliotekarza, czy cieszy się społecznym szacunkiem? Jak kształtują się zarobki w tej grupie zawodowej?

S.K.: Jak wspomniałam wcześniej, „tradycyjny” wizerunek bibliotekarzy nadal się utrzymuje, częściowo dlatego, że wielu bibliotekarzy rzeczywiście wpisuje się w stereotypy.

K.S-W.: W NTK staracie się zmienić ten obraz.

S.K.: W naszym Dziale Usług zatrudniamy więcej studentów, aby użytkownicy widzieli świeże twarze i uśmiechy na stanowiskach obsługi. Pozytywne, przyjazne interakcje z pracownikami biblioteki mogą naprawdę pomóc w zmianie opinii na temat zawodu w ogóle.

K.S-W.: Co z wynagrodzeniami?

S.K.: Wielu nauczycieli, nie tylko bibliotekarzy, ma niższe zarobki niż w sektorze prywatnym. Jest to kwestia strukturalna, którą nasze ministerstwa powinny zająć się na szczeblu krajowym. Jestem pewna, że tego typu problemy znane są również w Polsce.

K.S-W.: Jakie wyzwania stoją obecnie przed bibliotekami w Czechach?

S.K.: Czeskie biblioteki mają dużo szczęścia w porównaniu z tymi w sąsiednich krajach, ponieważ ich finansowanie było stosunkowo stabilne od czasów aksamitnej rewolucji. W naszym kraju bibliotekarze często nie potrafią sobie wyobrazić koncepcji gwałtownych cięć w finansowaniu. Niestety, ma to również swoje wady – prowadzi do pewnego rodzaju *status quo*, kiedy innowacyjne pomysły i działania nie są nagradzane, co działa zniechęcająco i hamuje kreatywność. Jak już wcześniej wspomniałam, obawiam się, że następ-

stwem takiego stanu rzeczy może być w ciągu następnej dekady zamykanie bibliotek akademickich. Biblioteki publiczne znajdują się w lepszej sytuacji niż akademickie, ponieważ społeczeństwo wysoko je ceni.

Muszę dodać, że w Czechach uniwersyteckie programy edukacyjne dla specjalistów w dziedzinie informacji są przestarzałe (obecnie o kilkadziesiąt lat). Nie gwarantują bibliotekarzom odpowiednich umiejętności technologicznych i zdolności pozwalających rozwiązywać problemy współczesnego środowiska akademickiego. Dlatego dla nowych pracowników NTK uruchomiliśmy dodatkowe szkolenia, aby zapewnić im odpowiednio wysokie kwalifikacje.

Jak na ironię, dziś ludzie potrzebują bibliotek bardziej niż kiedykolwiek wcześniej. Mogą one uczyć, jak poruszać się w natłoku informacji napływających do nich nieprzerwanie z wielu kierunków. Dlatego uważam, że znalezienie sposobu dotarcia do ludzi i pomoc w wypracowaniu umiejętności krytycznego myślenia – członkowie społeczeństwa to przecież nie tylko ludzie kształcący się na uniwersytetach – powinno być wyzwaniem dla bibliotek w naszej epoce, na całym świecie. Niestety, wielu polityków woli społeczeństwa, które nie myśli krytycznie, ponieważ łatwiej nimi manipulować.

K.S-W.: Czy z własnego doświadczenia możesz powiedzieć coś na temat różnic, jakie dostrzegłaś między bibliotekami w naszych krajach?

S.K.: Byłam w Polsce trzykrotnie, odwiedzając różne biblioteki akademickie i tylko te wizyty mogą skomentować. Bibliotekarze, z którymi pracowałam, byli niezwykle oddani i otwarci na innowacje. Byłam pod wielkim wrażeniem Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie, którą odwiedziłam wkrótce po jej otwarciu w nowym obiekcie.

Osobiście uważam, że „wielkie przestrzenie” są ważne, jednak to pozytywne nastawienie bibliotekarzy jest naprawdę sercem każdej znakomitej biblioteki. Kiedy we Wrocławiu odbywała się IFLA, byłam oczarowana wspaniałymi, przyjaznymi ludźmi (w tym naszymi polskimi koleżankami po fachu, które odwiedziły nas w ramach Erasmusa) i pozytywnym duchem, który tam odczuwałam.

Jeśli chodzi o strukturę samego systemu edukacyjnego, ogólna sytuacja w Polsce wydaje się bardzo podobna do tej w Czechach.

K.S-W.: Czy możesz podzielić się z nami jakąś zaskakującą lub zabawną historią związaną z biblioteką?

S.K.: Cieszę się z powodu bezdomnych korzystających z naszej biblioteki – ponieważ jesteśmy także biblioteką publiczną, służymy nie tylko społeczności akademickiej, ale również ogółowi mieszkańców miasta. Praga ma dobrą lokalną infrastrukturę do radzenia sobie z problemem bezdomności, dlatego biblioteka nie jest dla nich miejscem zaspokajania swoich podstawowych potrzeb, ale przestrzenią do nawiązywania kontaktów z innymi członkami społeczności. Mogą też poczuć uniwersytecką atmosferę, niektórzy z nich są naprawdę pracowici, a nawet prowadzą badania!

K.S-W.: Na koniec powiedz jeszcze kilka słów o sobie. Jak to się stało, że zamieszkałaś w Pradze?

S.K.: Z dyrektorem biblioteki inż. Martinem Svobodą i moim kolegą Sashą Skenderiją spotkałam się na konferencji w Lednicach, w Czechach, w czerwcu 2005 r. Oboje z Sashą zostaliśmy zaproszeni jako prelegenci, okazało się, że występowaliśmy bezpośrednio po sobie i od tego czasu staliśmy się nierozłączni. Jednocześnie przez lata utrzymywaliśmy też osobiste i zawodowe kontakty z dyrektorem Svobodą, który w 2012 r. zachęcił nas do przyjazdu do NTK ze Stanów Zjednoczonych. Tak zdecydowaliśmy się rozpocząć nową europejską przygodę, która trwa do dziś.

K.S-W.: Jak długo pracujesz w NTK. Czy pracowałaś wcześniej w innych bibliotekach?

S.K.: To mój siódmy rok w NTK. Choć przez wiele lat, bo od ukończenia studiów magisterskich w 1999 r., nie pracowałam w bibliotekach, to jednak w swojej pracy zawodowej zawsze byłam z nimi w pewien sposób związana. Jako studentka studiów licencjackich, począwszy od 1989 r., przez cztery lata pracowałam w swojej bibliotece na różnych stanowiskach. Zajmowałam się m.in. magazynowaniem, a także obsługą kolekcji audiowizualnej oraz wypożyczalnią międzybiblioteczną, co w czasach na długo przed dostępnością usług online, oznaczało wyprawę do innych bibliotek w poszukiwaniu zamówionych książek, wykonywanie ich kopii i dostarczanie tych materiałów do użytkowników. Podczas studiów magisterskich przez dwa lata pracowałam w dziale informacji naukowej Biblioteki Uniwersytetu Michigan.

Od trzydziestu lat jestem bezpośrednio lub pośrednio związana z bibliotekami. W tym czasie miałam okazję współpracować z bibliotekami na całym świecie, w tym również z placówkami w Polsce, głównie dzięki temu, że wiele lat zajmowałam się pracą z narzędziami akademickimi uruchomionymi przez Fundację Mellona, takimi jak JSTOR, Artstor i DRAM. A nie wliczam w to moich stałych wizyt z dzieciństwa i młodości, we wspianiałej bibliotece Grace A. Dow Memorial Library w Midland, mieście, w którym uczęszczałam do szkoły średniej.

K.S-W.: Czy język czeski nie sprawia Ci trudności?

S.K.: Czeski jest rzeczywiście dość trudny. Jako „dorosły uczeń” przyznaję, że nie da się go opanować bez ciągłego zapamiętywania i powtarzania. W zeszłym roku zdałam egzamin na poziomie A1, teraz czytam i rozumiem teksty z poziomu B1. Egzamin trwał kilka godzin i był wspianiałym doświadczeniem. Uczestniczyłam w nim razem z innymi imigrantami, były to osoby z Wietnamu, Rosji, Ukrainy i jeden dżentelmen z Syrii. Wszyscy wzajemnie się wspieraliśmy i na wspomnienie tego doświadczenia nadal się wzruszam. Chciałbym, aby politycy musieli zdawać tego rodzaju egzaminy, być może zachowywaliby się inaczej.

K.S-W.: Bardzo dziękuję za rozmowę.

Tydzień spędzony w NTK i rozmowa ze Stephanie, utwierdziły mnie w przekonaniu, że zarówno ich knihovny, jak i nasze biblioteki stoją przed podobnymi wyzwaniem. Działania podejmowane przez NTK – różnorodne inicjatywy mające na celu podnoszenie kwalifikacji

pracowników, otwarcie na użytkownika, badanie jego potrzeb, a wreszcie zaangażowanie w sprawy społeczne i kulturalne, stanowią jedną z wielu dróg. Na uwagę zasługuje zainteresowanie ukierunkowane na młodych pracowników, zabieganie o możliwość zapewnienia im rozwoju, powierzanie stanowisk kierowniczych, motywowanie ich do innowacyjnych działań i kreatywności. Myślę, że to droga, którą warto podążać lub przynajmniej czerpać z niej inspirację.

Wszystkim odwiedzającym Pragę polecam wizytę w NTK. Do budynku może wejść każdy, nie trzeba być zarejestrowanym użytkownikiem. Dla mnie jest to punkt obowiązkowy na kulturalnej mapie miasta.

Fot. 1. Punkt informacyjny, serce NTK.
Fot. K. Szafińska-Watras

Fot. 2. Nawet listopadowa aura nie zniechęciła autorki wywiadu do odwiedzenia NTK.
Fot. K. Szafińska-Watras

Stephanie Krueger
National Library of Technology (NTK), Prague
Division for Strategy and Development, Senior Consultant

Job motto:
Demystify and inspire

Katarzyna Szafińska-Watras
Library of Wrocław University of Science and Technology
katarzyna.szafinska@pwr.edu.pl

Knihovna s nápadem⁷, a visit to Czech neighbors

Keywords: academic library, cooperation, educational environment, Czech Republic

Katarzyna Szafińska-Watras: Národní technická knihovna (National Library of Technology, NTK) is the largest and also the oldest library that provides access to science and technology literature in Czech Republic. Could you tell us more about its history, number of volumes, users, financing, other?

Stephanie Krueger: The National Library of Technology in Prague originated in 1718 as a donation of a collection of books that once belonged to Christian Willenberg (1655-1731), the first Engineering Professor of the Czech Estates. The polytechnic educational institutes (predecessors of present-day Czech Technical University) and the nascent library continued forming under the roof of the former St. Wenceslas Seminary. In 1806, the Estates School of Engineering officially transitioned into the Estates Polytechnic Institute. In 1869, the Institute was separated into two entities, Czech and German Institutes. The library served students and scholars from both Institutes until 1945, when the German Institute was closed. From May 1935 until September 2009, the library was located in the eastern wing of the [Clementinum](#) (now the Czech National Library).

The present location – an aesthetically pleasing place to broaden both the mind and the spirit – was designed to hold more than 1,7 million volumes and up to 500 000 volumes accessible in open stacks. The building includes 1322 study spaces, 29 individual study carrels, 18 team study rooms, a 24-hour After Hours Study Room, a cafe, a gallery, a bookstore and 562 places to relax. In 2017, the library had 31 453 registered users (20 326 students from several institutions including the Czech Technical University in Prague and the University of Chemistry and Technology, Prague). Over two million people visited the library that year.

NTK is financed directly by the Czech Ministry of Education, Youth and Sports.

The library also is home to CzechELib, a project whose mission is to create higher quality conditions for access to electronic information resources for member institutions.

⁷ The library with an idea, translation from Czech

CzechELib, the National Center for Electronic Information Resources, is co-funded by the European Union in addition to the Ministry of Education, Youth and Sports. NTK's Director is [Ing. Martin Svoboda](#).

K.S-W.: NTK is located in a beautiful, modern building. Its architecture attracts attention and is truly unique. Whose idea was to design the interior in this way? Were there any consultations with the library staff?

S.K.: NTK's Director, Ing. Martin Svoboda, member of the [LIBER Executive Board](#) and [Architecture Group](#), played a crucial role in spearheading the building's modern design together with the Prague-based Projektil architekti studio (Roman Brychta, Adam Halíř, Ondřej Hofmeister, Petr Lešek). Interior collaborators were [Hippodesign](#) (R.Babák, O.Tobola). According to the architects, the interior conception was intended *to express the openness and friendliness of the contemporary institution...The main principle of interior design [was] about collaboration and reciprocal influence*⁸. Library staff were regularly involved in decision-making throughout the design process.

K.S-W.: When I visited NTK I noticed many facilities for students - individual and team work rooms, comfortable sofas to rest, a patio, a bar on the ground floor and many others. Students must visit you very willingly. Can you tell us more about these facilities?

S.K.: All of the interior spaces exhibit the aforementioned concepts of openness and friendliness; it's true that students feel very comfortable in the library and find the space to be a kind of "home away from home" – a place where students (and members of the public) can meet with one another in addition to studying and relaxing between classes. Some of the furniture was intentionally developed, according to the architects, *to give visitors a free-minded feeling*⁹. One particularly popular freedom is the unrestricted eating and drinking policy, with vending machines on most floors. This year the library is celebrating its tenth anniversary and a special new interior space will be opened in September: a faculty lounge for postdoctoral students and professors. This self-governing space will enable researchers to meet in new ways. We are very excited about this development because it will enable scholars to find their place within the library.

K.S-W.: The library also hosts numerous scientific and cultural events, such as conferences, lectures, training sessions, as well as film screenings, exhibitions and concerts. Can you tell us more about it?

S.K.: It was always intended that NTK would play a vital role in the social fabric of the Dejvice technology campus as well as for the municipal district Prague 6, Prague's largest district.

Being in the center of campus, the library is a natural hub for all of kinds of cultural activities. The library created the *Kampus Dejvice* initiative in 2015 to bring community partners ([Czech Technical University](#) in Prague, [Charles University's Catholic Theology Faculty](#), [Prague 6](#), the [Czech Academy of Science's Institute of Organic Chemistry and Biochemis-](#)

⁸ *National Technical Library in Prague / Projektil Architekti* [online]. [Dostęp 24.05.2019]. Dostępny w: <https://www.archdaily.com/29600/national-technical-library-in-prague-projektil-architekti>.

⁹ Ibidem.

try, NTK and the [University of Chemistry and Technology](#)) together in coordinating various activities. The library is also home to a branch of the [Municipal Library of Prague](#) and [Gallery NTK](#). The gallery hosts exhibitions focused primarily on the interconnection between contemporary art, technology and architecture.

Regarding academic lectures and training sessions, the library is proud of its “user in the center” service orientation and our team offers scheduled consultations, walk-in consultation services and many courses and workshops. Our current focus lies in high school university prep, thesis writing skills and [Communicating research in English](#). We develop classes based on participant evaluations and try to be flexible in reacting to our patrons’ needs.

Because it has a conference center, the library hosts many external conferences and has also hosted many international conference such as ELAG 2018. This October we are hosting the 16th IFLA ILDS conference. To get a full sense of the range of activities going on at NTK, I encourage you to visit our [events page](#) (and to look at the archives for previous years).

K.S-W.: What is the structure of the library? What kind of activity/achievement would you like to show?

S.K.: Though the library’s organizational structure has been refined over the past decade, it is still quite traditional in conception. It is my personal opinion that libraries worldwide should become even more flexible in the ways in which they structure themselves, NTK included. They should focus on agile, flexible services with patron satisfaction at the heart of everything they do rather than upon the maintenance of institutional structures. I fear that within ten years many traditional academic library units (worldwide, not only in the Czech Republic) will be closed because of outdated services. The gap between academic user needs and libraries is widening, particular in terms of services to top researchers. If this does not change, the next generation of professors will not be library advocates – many of them are already view libraries with suspicion because their needs are not being met.

K.S-W.: What kind of cooperation with other libraries do you realise? In which areas?

S.K.: CzechELib is very involved with its member community that includes Czech universities, research institutions, public libraries and several other kinds of libraries. The library also is a national leader as home of the [Czech ISSN Center](#), the [Virtual National Phonotheque](#), the [Tech Subject Heading System](#) (PSH), the [National Repository of Grey Literature](#), the [SCOAP³ Czech NCP](#) and the [VPK](#) (future ZÍSKEJ) national platform for collection sharing.

Internationally, our Director is active in LIBER and has served on the ELAG programme committee and “Journal of Documentation” editorial advisory board.

The library is also active in IFLA and will be hosting the 16th IFLA ILDS conference this October (I serve on the [IFLA DDRS standing committee](#)). I have been volunteering for as a writer for “Evidence Based Information and Library Practice” (EBLIP) for several years

and on June 1 will join the Editorial Team as Associate Editor (evidence summaries). We would like to be more active in IATUL.

NTK also hosts Czech and international interns with many different disciplinary backgrounds (not just librarianship) on a regular basis, from many countries. And we host many Erasmus staff exchange visitors, which is how I happily met all of you!

K.S-W.: What projects are in progress in your library? Would you like to talk about them briefly?

S.K.: Being most tightly connected to our services division, I will focus on two key projects that are being undertaken this year.

The first is an ongoing, data-based ethnographic evaluation of how our patrons use our library spaces. Our patrons do love our space, but during peak periods (such as before exams), we are regularly reaching seating capacity. We want to reengineer the spaces in a way that makes optimal sense to our patrons, particularly in peak periods.

The second is the aforementioned Faculty Lounge, which will open this fall. We need to do more to promote and refine our services to postdoctoral students and professors from the various institutions we serve and having a special space for just for them will, we hope, increase their engagement in rethinking what the library can do for them.

The CzechELib (electronic resource procurement), ZÍSKEJ (national document delivery, including for public libraries) and Virtual National Phonotheque (Czech audio documents) are other noteworthy ongoing projects. I encourage you to explore the linked pages if these projects are interesting to you.

K.S-W.: Is there a career path for the librarian in your institution? How does it look like?

S.K.: It's difficult to talk about a career path for librarians at NTK. For young staff in the services division, we did create new managerial positions for talented young employees in order to give them managerial experience. I am proud of this; in fact, I am very proud to have given my former managerial position to a younger colleague earlier this year. However, since coming to NTK, I was unable to initiate a creation of a formal academic promotion system similar to what exists in the United States. This is unfortunate because it means that for many staff, performance incentives are inadequate.

K.S-W.: Does your institution use employee evaluation? What are its requirements and procedures?

S.K.: Yes, we were able to implement performance reviews every six months in the User Support Division, which are incredibly helpful in determining bonuses for employees (since I arrived at NTK, the library was able to provide performance-based bonuses twice a year). We have a standard web survey that employees fill out, with questions about performance, achievements and satisfaction with direct supervisors. Supervisors review the employee commentaries and both employees and supervisors sign off on the reviews. My colleague

Sasha Skenderija and I brought the idea for this system from the United States. For most employees, these reviews are a positive experience.

K.S-W.: What is the biggest challenge in your work?

S.K.: Right now the biggest challenge for me is in inspiring my younger colleagues to continue growing academically. Because of the lack of standardized promotion procedures and the lack of continuing education programs at universities, there is little incentive for employees to take on new challenges and to keep updating their skills (particularly technology skills and scholarly publishing/research skills). I understand this, but wish I could convey to my colleagues how exciting it is to keep growing intellectually and how important it is to achieving more gender equality in the workplace.

K.S-W.: What is the most difficult problem?

The most difficult problem is an overall educational environment that is resistant to change, particularly in terms of services to students. I am sure this will be familiar to you in Poland.

K.S-W.: What is the status/image of the librarian (social respect for this profession, comparison of remuneration with other professions etc.)?

S.K.: As mentioned above, old-fashioned conceptions of librarians continue to persist, in part because many librarians fulfill old stereotypes. In our services division, we are employing more students so that our patrons see fresh faces and smiles at service desks. Having positive, friendly interactions with library staff can really help change opinions about the profession in general.

Many educators, not just librarians, have lower salaries than in the private sector. This is a structural issue that would need to be addressed at the national level by the education ministry. I am sure you are familiar with this in Poland.

K.S-W.: What challenges are currently facing libraries in your country?

S.K.: Czech libraries are quite lucky when compared to other neighboring countries in that funding has been relatively stable since the Velvet Revolution. Czech librarians often cannot imagine the concept of steep funding cuts. Unfortunately, this leads to a kind of status quo situation in which innovation is not rewarded and in fact discouraged. As I mentioned above, over the next decade, this may result in academic library closures. Public libraries are in a better situation than academic libraries because the public values them highly.

I must mention that Czech university educational programs for information professionals are outdated (now by several decades) and do not produce academic librarians with the technology and intellectual/problem-solving skills needed in university settings today. For new NTK services staff, we provided supplementary training to get them to the level they needed to be.

Ironically, people need libraries more than ever in terms of learning how to navigate the mass of hotly-political information coming at them from many directions every day. Finding a way to reach people and to help them create critical thinking skills – members of the general public and not only people trained at universities – should be the library challenge of our era, worldwide. This is a political stance, because of course many politicians prefer populations who do not think critically because they are easier to manipulate.

K.S-W.: If you have any experience, can you tell us about differences between libraries and libraries in Poland can be noticed?

S.K.: I have had three visits to academic libraries in Poland and can only comment on these visits. The librarians I worked with were extremely dedicated and open to innovation. I was greatly impressed by the University of Warsaw Library which I visited shortly after it opened.

I personally feel that while “great spaces” are important, positive librarian attitudes are really at the heart of any great library. When IFLA was in Wrocław I was enchanted by the wonderful friendly people (including our Polish librarian friends who had visited us with Erasmus) and the positive spirit I felt there.

Regarding the structure of the educational system itself, the Polish situation overall seems very similar to here in the Czech Republic.

K.S-W.: Would you like to have some interesting, surprising or funny story from the library?

S.K.: I really love our library’s homeless population – because we are also a public library, we do serve the public in addition to the academic partners I mentioned above. Prague has a good infrastructure for dealing with homeless issues, so often the homeless patrons are not using our library for their basic needs, but rather they come to us to interact with other members of their community and to feel part of the university atmosphere (some of them are quite studious and even conduct research!).

K.S-W.: You traveled around the world a lot, how did it happen that you start living in Prague?

S.K.: I met our library director and my colleague Sasha Skenderija at a conference in Lednice, Czech Republic, in June 2005. Sasha and I were invited speakers; in fact, my presentation was immediately after his and we have been inseparable ever since. Our personal and professional connections with our library director continued over the years, and in 2012, he invited us to come to NTK from the United States. We decided to begin a new European adventure and adventure it has been.

K.S-W.: How long have you been working in NTK. Have you worked in other libraries before NTK?

S.K.: This is my seventh year at NTK. Before coming to the library, I hadn’t actually worked in the library since I completed my Master of Information Science in 1999, though I did work with – and visit! – libraries all around the world, including Polish libraries, during

my decade at academic tools started by the Mellon Foundation (JSTOR, Artstor and DRAM). As an undergraduate student, beginning in 1989, I worked in our library for four years in various capacities ranging from shelving to manning our audio-visual collection to performing interlibrary loan (ILL; in the days before everything was online, ILL meant driving a van and going to various other libraries, making copies of things and bringing print copies to the offices of our patrons). During my Master studies, I worked for two years in the University of Michigan Graduate Library reference department, primarily at the reference desk. I also interned with the German language subject selector (a position which no longer exists, I may add).

So I've been engaged directly or indirectly with libraries now for thirty years and that doesn't count my constant visits as a child and young adult to the amazing public library in the town where I went to high school, the [Grace A. Dow Memorial Library](#).

K.S-W.: Is the language difficult for you?

S.K.: Czech is indeed quite difficult; as an adult learner, there is no way to learn it without constant memorization. For my European long-term permit last year, I did pass my A1 exam (I can read and understand at the B1 level now). The exam lasted several hours and was a wonderful life experience because I was together with other so-called immigrants: people from Vietnam, Russia, the Ukraine and one gentleman from Syria. We all supported each other and even thinking about the human nature of the experience brings tears to my eyes. I wish politicians had to take those kinds of exams; they would perhaps act differently.

K.S-W.: Thank you very much!